

**DRUŠTVO PČELARA KANTONA
SARAJEVO**

PČELARSKI KODEKS

Sarajevo, januar 2010. god

PČELARSKI KODEKS

I - OPŠTI DIO

Član 1.

Pčelarstvo predstavlja opći strateški interes svake društvene zajednice u svijetu, zbog svoje višestruke uloge, a naročito oplodnje biljaka. S obzirom na to da su pčelinji proizvodi hrana a i lijek, svaka nacija želi da ima moćnu i zdravu populaciju.

Bosna i Hercegovina ima izvanredne uslove za razvoj pčelarstva, sa ciljem potpunijeg iskorišćavanja tih uslova treba postići one vidove tehnologije pčelarenja koji će pčelarsku proizvodnju podići na najviši nivo, a odnose između pčelara i pčelarskim organizacijama uskladiti da budu od opšteg interesa.

Član 2.

Pčelarstvo u Bosni i Hercegovini dostiglo je nivo razvijenih zemalja u stručnoj uzdignutosti i proizvodnji i sve brže korača u ovladavanju opreme za savremenu tehnologiju pčelarenja.

Nesumljivo su u tome učestvovali: Kantonalni pčelarski zavezi i društva pčelara sa svojom pokretačkom snagom. Zato oni imaju moralnu obavezu da, među svim pčelarima naše zemlje ostvare neophodnu harmoniju u ponašanju u procesu pčelarske organizovanosti kroz:

- I Pčelarske organizacije,
- II Međusobne odnose pčelara,
- III Stručno osposobljavanje,
- IV Zaštitu živote sredine,
- V Širenje i odražavanje pčelinjih paša,
- VI Ekološko (organsko) pčelarstvo,
- VII Seobe pčela na pašu,
- VIII Postavljenje pčelinjaka,
- IX Suzbijanje pčelinjih bolesti,
- X Suzbijanje proizvodnje falsfikovanih pčelarskih proizvoda,
- XI Pomoć pčelarima koji nisu u mogućnosti da održavaju svoje pčelinjake i
- XII Završne i prelazne odredbe.

Najviši organ Saveza pčelara Federacije Bosne i Hercegovine – Skupština, donijela je ovaj PČELARSKI KODEKS, kojim se obavezuju udruženja i članovi-pčelari da će se pridržavati i poštivati njegove odrednice, dok se bave ovim uzvišenim poslom.

I PČELARSKJE ORGANIZACIJE

Član 3.

Pčelari koji su učlanjeni u pčelarske organizacije/društva se obavezuju da će ispunjavati sve obaveze i prava predviđene Zakonom o Savezu pčelara Federacije BiH, Statutom organizacije/društva kao i drugim Zakonskim aktima iz oblasti pčelarstva i ovim Kodeksom.

Član 4.

Pčelarske organizacije/društva se obavezuju da će unapređivati pčelarstvo, stvarati bolje uslove za pčelare, prvenstveno pružajući pomoć pčelarima.

Član 5.

Pčelarske organizacije/društva će ostvarivati saradnju sa drugim pčelarskim organizacijama/društvima u cilju razvoju pčelarstva i stvaranja boljih međusobnih odnosa.

II MEĐUSUBNI ODNOSI PČELARA

Član 6.

Pčelarske organizacije obavezne su da unapređuju pčelarstvo i da stvaraju uslove za njegov razvoj, prvenstveno pružanjem pomoći pčelarima.

Član 7.

Pčelarske organizacije će u svom razvoju osigurati unapređenje metoda i sadržaja rada u pravcu dalje demokratizacije odnosa u društvu.

Član 8.

Pčelari se učlanjuju u osnovne pčelarske organizacije - udruženje pčelara. U okviru svoje organizacije pčelar ispunjava sve svoje obaveze i koristi svoja prava utvrđena statutom i drugim normativnim aktima.

Član 9.

Pčelari će posebno njegovati i doprinositi razvoju svih oblika međusobne saradnje pčelara i pčelarskih organizacija, a preko svojih organizacija i saveza i podsticati međunarodnu saradnju pčelara.

Član 10.

Pčelari se obavezuju da će saradivati sa drugim pčelarima koji su u najbližoj okolini, kako kod stacionarnog, tako i kod selećeg pčelarenja, i to naročito na poslovima suzbijanja grabeži pčela, zajedničkog zasijavanja medonosnog bilja, kod utvrđivanja i suzbijanja zaraznih bolesti pčela itd.

Član 11.

Pčelari se odriču nelojalne konkurencije u svim područjima pčelarske aktivnosti.

Ako pčelari organizovano zasiju određeni kompleks medonosnim biljem koje služi samo za medobranje (na pr. facelija) imaju pravo da uvedu zaštitni pojas širine tri kilometra. U zaštitni pojas može se doseliti samo pčelar koji dobije saglasnost od organizatora sadnje.

Pčelari koji su stacionirani stalno u krugu ovog pojasa ne mogu se pokretati bez saglasnosti nadležnog udruženja ili pčelarske organizacije koja je organizovala i izvršila sadnju.

Pčelari će sve svoje međusobne sporove rješavati preko pčelarskih organizacija.

III STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE

Član 12.

Saglasno svojim interesima pčelari mogu udruživati svoj rad i sredstva kroz odgovarajuće oblike udruživanja.

Član 13.

Stručno osposobljavanje je jedan od osnovnih faktora u unapređivanju pčelarske proizvodnje i pčelari prihvataju obavezu stalnog usavršavanja svog pčelarskog znanja, prateći stručnu literaturu, učestvujući na stručnim predavanjima, savjetovanjima i sl.

Iskusni pčelari su **dužni** da prenose znanja na mlade pčelare.

Član 14.

Osnovne pčelarske organizacije - udruženja pčelara će nastojati omogućiti praktično upoznavanje pčelara sa tehnologijom u pčelarstvu osnivanjem oglednih pčelinjaka ili osposobljavanjem pčelara - instruktora za praktičnu pomoć pčelarima.

Član 15.

Naučni radnici u pčelarstvu preuzimaju obavezu da razvijaju teoretsku misao i nauku o pčelarstvu i da omoguće da se naučna dostignuća primjene u praktičnom radu u pčelarstvu.

Savez pčelarskih organizacija Federacije BiH treba da nastoji da se formira ogledni pčelinjak u kojem bi naučni radnici i ostali vrhunski pčelarski stručnjaci mogli djelovati na unapređenju pčelarske prakse, uključujući selekciju pčela i druge metode naučne prakse.

IV ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Član 16.

Imajući u vidu da su interesi pčelara višestruko povezani sa ciljevima zaštite životne sredine, pčelari preuzimaju sljedeće obaveze:

- da osiguraju zaštitu pčelinje zajednice od štetnog uticaja pesticida i ostalih sredstava uvijek kada dobiju informaciju o tretiranju bilja u okolini pčelinjaka,
- da upotrebljavaju registrovana sredstva u liječenju pčelinjih bolesti i da se drže uputa nadležnih veterinarskih organa, kako rezidue ne bi mogle dospjeti u med i druge pčelinje proizvode koji se stavlja u promet (tretman u jesen ili proljeće),
- da puste u promet samo one pčelarske proizvode koji ne bi mogli ugroziti zdravlje ljudi koji ih koriste,
- da sarađuju sa organizacijama za zaštitu životne sredine na iznalaženju načina i poduzimanju mjera za unapređenje zaštite životne sredine, kao i da sarađuju sa drugim organizacijama koje rade na pošumljavanju, vodeći računa da se pri tome da prednost medonosnom bilju,
- da vrše uticaj na proizvođače bilja da smanje upotrebu štetnih pesticida za pčele ili da upotrebljavaju sredstva sa kraćim djelovanjem nakon upotrebe, ili takva sredstva koja ne bi bila otrovna za pčele,
- da posebno podstiču proizvođače bilja da uvode biljne vrste koje se ne tretiraju zaštitnim sredstvima.

V ŠIRENJE I ODRŽAVANJE PČELINJIH PAŠA

Član 17.

Savez pčelara Federacije BiH dužan je da organizuje, ispita, odredi , ucrtu u tematske karte i publikacije područja i to:

- značajnih medonosnih paša i
- područja pogodna za ekološko pčelarstvo i ekološku proizvodnju pčelinjih proizvoda.

Član 18.

Pčelarske organizacije/društva formiraju Komisije osiguranje i poboljšanje pčelinje paše, pošumljavanje, zasađivanjem i njegovanjem bilja koje koriste pčele i preseljenjem pčela na mjesto gdje bi pčele mogle imati dobru pašu.

Udruženja samostalno ili preko saveza pčelarskih organizacija zaključuju sporazume sa poljoprivrednim organizacijama o oprašivanju poljoprivrednih kultura.

VI EKOLOŠKO (ORGANSKO) PČELARSTVO

Član 19.

Za bavljenje ekološkim pčelarstvom pčelar mora imati odobrenje-sertifikat od ovlaštenog organa - organizacije.

Član 20.

Pčelarske organizacije/društva u ekološkom (organskom) pčelarstvu je neophodno, čija djelatnost treba biti posebno i detaljno utvrđeno.

Članarina za toudruženje treba da omogući podmirivanje troškova za svaku obavljenu kontrolu kontrolnog organa.

Član 21.

U ekološkom pčelarstvu pčelinjak ne može biti postavljen bliže od 1 km od frekventnih saobraćajnica, industrijskih zagađivača, deponija smeća, naseljenih mjesta, kao i površina sa konvencionalnom poljoprivrednom proizvodnjom.

Član 22.

Voda za pčele treba da bude iz čistih prirodnih izvora ili iz pojila-pojilica priključenih na takve izvore.

Član 23.

Eko-pčelari se moraju pridržavati Zakona i uputa kontrolora koji odobravaju ili zabranjuju određene mjere i postupke.

Član 24.

Kontrolni organ mora imati sertifikat za obavljanje kontrola, mora dobro poznavati Zakon o ekološkom pčelarstvu, dobro poznavati pčelarstvo kako teoretski tako i praktično.

VII SEOBA PČELA NA PAŠU

Član 25.

Pčelarske organizacije/društva organizuju, vode brigu za seobe pčela u saradnji sa Savezom pčelarskih organizacija Federacije BiH i Republike Srpske, te preuzimaju sljedeće obaveze:

- Pčelarske organizacije/društva prikupljaju podataka o stanju pčelinjih paša i o tome obavještava pčelare najbržim putem (tel/fax, E-mail, radio, TV), te dnevnim novinama i časopisima.
- Pčelarske organizacije/društva prikupljaju podatke o stanju i lokalitetu pčelinje paše,
- na osnovu utvrđenih podataka o stanju paše izrađuju medonosnu kartu užih i širih područja.

Član 26.

Pčelarske organizacije/društva ispituju i utvrđuju medni unos po košnici i o tome izvještavaju savez pčelara sa podacima o kapacitetu terena (broj košnica koje se mogu smjestiti na tom terenu).

Pčelarske organizacije/društva će sačiniti plan za razmjestaj selećih pčelara imajući u vidu kapacitet lokacije.

Član 27.

Doseljen pčelar je obavezan da se prijavi nadležnom opštinskom organu i pčelarskoj organizaciji na čiji se teren doselio, da saraduje i da kontaktira sa susjednim pčelarima iz mjesta u koje se doselio.

Pčelar je obavezan podnijeti potvrdu o zdravstvenom stanju pčela i predočiti nadležnom organu opštine prilikom doseljenja svojih pčela.

Član 28.

Kod seoba pčela na pašu, pčelinjaci se moraju postaviti u odnosu na druge na korektan način.

Član 29.

Ne može se zabraniti doseljavanje pčelinjih zajednica osim u slučaju prenaseljenosti, ili zbog zaraznih bolesti pčela koje utvrđuje nadležni veterinarski inspektor.

Član 30.

Prilikom prevoza košnica na pašu pčelar je obavezan imati pčelarsku opremu, pribor, lijekove te dovoljnu količinu vode.

Da na vidnom mjestu istakne tablu sa adresom svog stalnog boravka, ime i prezime, broj telefona i broj košnica.

Član 31.

Za slučaj saobraćajne nezgode pčelar je obavezan imati kutiju sa prvom pomoći koja mora sadržavati: osnovne lijekove kao: kortizan mast, tablete antihistamina ili kostikostercida, injekciju adrenalina (suprarenina), kortizona i sl.

VIII - POSTAVLJANJE PČELINJAKA

Član 32.

Pčelinjak na jednoj lokaciji ne bi trebao da ima više od 50 košnica pčela. Na najboljoj paši smije biti najviše 200 košnica sa pčelama.

Pčelinjak bilo da je stacionarni ili seleći, na paši treba da je udaljen od javnih objekata, glavnih saobraćajnica, pješačkih i biciklističkih staza i željeznica minimalno 50m. Pčelinjak se ne može postaviti ispred ranije doseljenog pčelinjaka na odstojanju manjem od 70m, ako se radi o livadskoj paši 150m što još zavisi i od broja košnica (ali ipak zavisno od konfiguracije i pokrivenosti zemljišta, ako se leta okreću u istom pravcu ranije doseljenog pčelinjaka).

Jedna košnica po svjetskim standardima treba da je na 1 hektar površine (10.000m²)

Član 33.

Pčelar je obavezan postaviti svoj pčelinjak tako da pčele ne ometaju javni saobraćaj i ne smetaju susjedima, prema odluci o postavljenju pčelinjaka općinskog organa.

Ako je pčelinjak postavljen blizu saobraćajnica i pješačkih staza **obavezno** se mora postaviti tabla sa natpisom: „PAŽNJA! Pčele na paši.“

Član 34.

Ako je pčelinjak lociran tako da bi ipak moglo doći do toga da pčele ometaju saobraćaj i susjede pčelar je dužan to spriječiti preduzimanjem mjera kao što su:

- usmjeravanje izleta pčela okretanjem leta u podobnom pravcu i
- zasađivanjem živih ograda, voćnih stabala ili pravljenjem odgovarajuće ograde da bi se tako uzdigao let pčela na potrebnu visinu.

IX - SUZBIJANJE PČELINJIH BOLESTI

Član 35.

Pčelar da vodi brigu o zdravstvenom stanju pčelinjih zajednica. U cilju sprečavanja pčelinjih bolesti pčelar održava čistoću na pčelinjaku i ličnu higijenu pri radu sa pčelama. Pčelar preduzima posebne mjere sprečavanja pojave grabeži.

Član 36.

Pčelar je obavezan da se **osposobi** u onoj mjeri da može zapaziti znakove bolesti kod pčela.

Ovo radi toga da bi mogao zadovoljiti **zakonsku obavezu hitnog prijavljivanja bolesti**. Prilikom svakog pregleda pčelinjih zajednica pčelar treba redovno kontrolisati zdravstveno stanje pčela i imati u vidu da opadanje snage zajednica može biti jedan od znakova neke bolesti. Pčelarske organizacije/društva posebno vode brigu o upoznavanju pčelara sa zakonskim propisima o zaštiti pčela od bolesti.

Član 37.

U slučaju pojave prvih znakova bolesti ili sumnje na bolest pčelar je dužan:

- **da u roku od tri dana** dostavi uzorke iz bolesne košnice na laboratorijsko ispitivanje. Ovo se računa od momenta kada je pčelar mogao uočiti prve znake bolesti,
- da saraduje sa susjednim pčelarima u zajedničkom interesu za istovremeno tretiranje pčela protiv pojave zaraznih bolesti a naročito tretiranje protiv varoe,
- **da prijavi organima veterinarske inspekcije sumnju na obolenje,**
- **da omogući nesmetan rad** organa koji vrši pregled pčela po nalogu veterinarske inspekcije,
- da o tome obavijesti pčelarske organizacije/društva gdje se vodi kao član.

Član 38.

Pčelarske organizacije/društva u saradnji sa veterinarskim inspekcijama iniciraju programe preventivnih mjera u cilju sprečavanja pojave pčelinjih bolesti. Programe mjera donosi Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Federacije BiH, kao i izvršni organi opština i grada.

Član 39.

Prilikom dijagnostičkih i drugih ispitivanja u cilju preventive i kod kontrole zdravstvenog stanja pčela i pčelinjih proizvoda, pčelari **su dužni pružiti punu pomoć ovlaštenim organima**.

Član 40.

Pčelarske organizacije/društva trebaju, u slučaju osnovane sumnje na bolest, u saradnji sa veterinarskom inspekcijom, organizovati pregled svih pčelinjih zajednica na ugroženom području i po potrebi pri tome aktivirati **pregledače** pčela.

Član 41.

Pčelarske organizacije/društva u saradnji sa veterinarskim i poljoprivrednim inspekcijama organizuju rad **pregledača** u slučaju seobe pčela na pašu izvan teritorije opštine.

Po izvršenom pregledu, **pregledači podnose izvještaj** o uviđaju na licu mjesta veterinarskoj inspekciji i udruženju.

Član 42.

Pčelarske organizacije/društva organizuju pomoć pčelarima u dodjeli pravične naknade u slučaju uništavanja pčelinjih društava prilikom suzbijanja pčelinjih bolesti, odnosno podnoseći zahtjev kod nadležnog organa opštine i Federacije BiH za obeštećenje.

X SUZBIJANJE PROIZVODNJE FALSIKOVANIH PČELARSKIH PROIZVODA

Član 43.

Pčelarske organizacije/društva i pčelari su dužni da prate i da prijave inspekcijским službama proizvođače i trgovce **falisifikovanog meda i ostalih pčelarskih proizvoda**, a inspektori da obave analize u laboratorijama i podnesu krivične prijave i kaznene mjere prema navedenim proizvođačima i trgovcima.

XI - POMOĆ PČELARIMA KOJI NISU U MOGUĆNOSTI ODRŽAVATI SVOJE PČELINJAKE

Član 44.

Zapušteni pčelinjaci su VELIKA PRIJETNJA I IZVORI pčelinjih bolesti. Pčelarske organizacije/društva preduzimaju odgovarajuće mjere i pomažu pčelarima u sljedećim slučajevima:

- početnicima u pčelarstvu,
- oboljelim ili ostarjelim pčelarima,
- pčelarima u radnom odnosu ili sa drugim poslovnim obavezama,
- pčelarima koji su odsutni duže iz raznih razloga.

O svim ovim slučajevima udruženja vode posebnu evidenciju, organizuju pružanje pomoći i vode nadzor nad pružanjem pomoći.

XII ZAVRŠNE I PRELAZNE ODREDBE

Član 45.

Odredbe ovog Kodeksa odnose se na sve pčelarske organizacije/društva i pčelare u FBiH.

Član 46.

Izmjene i dopune Kodeksa vrše se prema ukazanim potrebama i prijedlozima svih pčelarskih organizacije/društva udruženih u Savez pčelara FBiH (SPFBiH).

Član 47.

Ovaj Kodeksa stupa na snagu osmog dana od objavljivanja u pčelarskim časopisima u FBiH.

Član 48.

Do stupanja na snagu ovog KODEKSA Saveza pčelara Federacije BiH, preuzima se i važi, po prijedlogu Izvršnog odbora Saveza pčelarskih organizacija Jugoslavije od 31. marta 1979. godine, Kongres pčelara Jugoslavije održan od 19-21 aprila 1979. godine donio je PČELARSKI KODEKS, koji stupa na snagu osmog dana od objavljivanja u pčelarskim glasilima.

PREDNACRT KODEKSA PČELARA KANTONA SARAJEVO je usklađen sa navedenim Pčelarskim kodeksom Jugoslavije, uz određene minimalne korekcije i dopune.

Sarajevo, 25.01.2010. godine

**DRUŠTVO PČELARA KANTONA
SARAJEVO**